

A-CYCLUS ACHTSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

- Eerste lezing: Jesaja 49,14-15
- Tweede lezing: 1 Korintiërs 4,1-5
- Evangelielezing: Matteüs 6,24-34
- Commentaar bij de lezingen: Vrij zijn voor GOD

JESAJA 49,14-15

Uit de Profeet Jesaja

Sion zegt:

"De HEER heeft mij verlaten,
mijn GOD heeft mij vergeten."

De HEER antwoordt:

"Kan een vrouw haar zuigeling vergeten?

Zou een moeder zich niet meer ontfermen
over het kind van haar schoot?

En ook al zou een moeder haar kind vergeten,
neen, Ik vergeet u nooit!"

1 KORINTIËRS 4,1-5

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,

Men moet ons beschouwen als helpers van Christus,
belast met het beheer van Gods geheimen.

Welnu, van een beheerder wordt geëist
dat hij betrouwbaar blijkt.

Mij is echter heel weinig gelegen aan uw oordeel
of dat van enige menselijke instantie.

Ik oordeel niet eens over mijzelf.

Want al ben ik mij van niets bewust,

daarom ga ik nog niet vrijuit.

De HEER is het die over mij oordeelt.

Oordeelt dus niet voorbarig, voordat de HEER gekomen is.

Hij zal wat in het duister verborgen is,

aan het licht brengen,

en openbaar maken

wat er in de harten omgaat.

Dan zal ieder van GOD de lof ontvangen die hem toekomt.

MATTEÛS 6,24-34

Uit het heilig evangelie van onze HEER Jezus Christus volgens Matteüs

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen:

“Niemand kan twee heren dienen:

Hij zal de een haten en de ander liefhebben,

ofwel de een aanhangen en de ander verachten.

Gij kunt niet GOD dienen én de mammon.

Daarom zeg Ik u:

Weest niet bezorgd voor uw leven,

wat ge zult eten of wat ge zult drinken,

en ook niet voor uw lichaam,

wat ge zult aantrekken.

Is het leven niet méér dan het voedsel

en het lichaam niet méér dan de kleding?

Let eens op de vogels in de lucht:

ze zaaien niet en maaien niet

en verzamelen niet in schuren,

maar uw hemelse Vader voedt ze.

Zijt gij dan niet veel méér dan zij?

Trouwens, wie van u is in staat met al zijn tobben

aan zijn levensweg één el toe te voegen?

En wat maakt gij u zorgen over kleding?

Kijkt naar de leliën in het veld:

hoe ze groeien.

Ze arbeiden noch spinnen.

Toch zeg Ik u:

Zelfs Salomo in al zijn pracht

was niet gekleed als een van hen.

Als GOD nu het veldgewas,

dat er vandaag nog staat en morgen in de oven wordt geworpen,

zó kleedt,

hoeveel te meer dan u, kleingelovigen ?

Maakt u dus geen zorgen over de vraag:

Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken,

of wat zullen wij aantrekken ?

Want dat alles jagen de heidenen na.

Uw hemelse Vader weet wel

dat gij al deze dingen nodig hebt.

Maar zoekt eerst het Koninkrijk en zijn gerechtigheid;

dan zal dat alles u erbij gegeven worden.

Maakt u dus niet bezorgd voor de dag van morgen,

want de dag van morgen zorgt voor zichzelf.

Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.”

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN

Jean Bastiaens

Vrij zijn voor GOD

We boffen, want nog één keer mogen we lezen uit de Bergrede, die magistrale tekst die het zout is in ons leven als christen. De Bergrede is helder opgebouwd: na de zaligsprekingen en de twee beelden van ‘zout der aarde’ en ‘licht voor de wereld’ (A) volgt het eerste grote deel (B: 5,17-48). Dat deel gaat over Jezus’ gezagvolle interpretatie van de Tora (‘Gij hebt gehoord dat gezegd is... en Ik zeg zelfs...!’). Na dit deel volgt een klein drieluik (C) over het aalmoezen geven, het bidden en het vasten, de drie pijlers die elke dag opnieuw het leven van een christen mogen kleuren. In het midden van die drie pijlers staat het Onzevader, tevens het midden van heel de Bergrede. Dan volgt het tweede grote deel (B’: 6,19-7,12). In dit deel is Jezus niet zozeer de Tora-leraar, maar de Wijsheidsleraar.

Deze tekst ademt de sfeer van de Wijsheidsliteratuur, zoals we die kennen van het boek Spreuken of het boek Jezus Sirach. Daarna volgt een afsluitend gedeelte (A': 7,13-27) met enkele vermaningen en het beeld van het huis dat gebouwd werd op de rots dan wel op zandgrond. De evangelielezing van vandaag is genomen uit het tweede grote deel (B') en bevat dus met name wijsheidsspreuken.

Ook de tekst zelf van de lezing is helder opgebouwd. Eerst is er een inleidend woord, een soort motto: 'Niemand kan GOD dienen én de mammon.' De 'mammon' is een uit het Hebreeuws afgeleid woord dat duidt op datgene waarin iemand zijn vertrouwen stelt. In de wijsheidsliteratuur is het een vast thema dat een mens zijn vertrouwen niet moet stellen in rijkdom, want die gaat toch verloren (vgl. Sirach 31,1-8). Het najagen van rijkdom en geld maakt een mens onstabiel en maakt hem ongeschikt in het oordeel. (Sirach 31,5: 'Wie van goud houdt kan niet rechtvaardig blijven, wie rijkdom najaagt komt op een dwaalspoor.') Wie 'dienaar' is geworden van rijkdom en geld, is niet meer vrij om GOD te dienen.

Het vervolg van de evangelielezing wordt gekenmerkt door de herhaling van de oproep om je leven niet te laten bepalen door de zorgen (1x 'Wees niet bezorgd', 3x 'Maakt u geen zorgen'). Het gaat in het bijzonder over de zorgen om het eten en drinken en de zorgen om onze kleding. Uiteraard is dat niet iets om geringschattend over te doen: er zijn veel mensen die zich dagelijks afvragen hoe zij een gezond menu voor hun kinderen op tafel kunnen krijgen terwijl het geld daarvoor ontbreekt. En niemand laat zijn kinderen of zichzelf graag in versleten kledij rondlopen. Veel zorgen zijn reëel, en vragen om aandacht. En toch is Jezus daar met zijn oproep om je niet door de zorgen van elke dag te laten verteren. Hoe kan dit? Door je aandacht te verplaatsen. Door verder te kijken dan je zorgen. Jezus zegt: door eerst het Koninkrijk te zoeken en zijn gerechtigheid. En wat die 'gerechtigheid' kan zijn, heeft Hij in zijn commentaar op de Tora alvast duidelijk gemaakt. Let ook op de betekenis van het woordje 'zoeken': wie steeds op zoek is hoe het Koninkrijk van de Hemel in het hier en nu gestalte kan krijgen, die is creatief, die leeft van het visioen, die is gespitst op wat zich aandient als kans en als opgave.

De beelden die Jezus gebruikt hebben een geweldige relativiseringskracht. De vogels in de hemel leggen geen grote voorraden aan, en toch vinden ze dag in dag uit voedsel om van te leven. En de leliën in het veld staan daar zomaar te bloeien, een wonderlijke en haast spontane schoonheid waarbij de menselijke zucht naar pracht en praal bleek afsteekt. En is het leven niet kort en in een oogwenk voorbij? Wat vandaag lustig staat te bloeien, wordt morgen in de oven gegooid. Zouden we ons niet beter concentreren op wat blijvend is?

Jezus noemt ook een heel pragmatische reden waarom we onze energie beter niet zouden blijven steken in onze zorgen: 'Wie van u is in staat met al zijn tobben aan zijn levensweg één el toe te voegen?' Dit zit! Het is een perspectief dat we al te vaak vergeten. Nochtans zou het ophouden met tobben ons leven veel gerieflijker en vrijer maken. Het is eigenlijk zo simpel om wijs te zijn!

De eerste lezing uit het boek Jesaja ondersteunt de blijde boodschap van het evangelie: GOD zorgt voor ons als een vader, en zijn zorg overtreft die van een moeder voor haar kind. Laten we ons dus aan Hem toevertrouwen, vooral in die momenten waarop de zorgen ons dreigen te verstikken.

En ook de tweede lezing van Paulus biedt een verhelderend commentaar bij het evangelie. Wij kunnen ons zorgen maken over hoe anderen over ons denken. Niet doen, zegt Paulus. We kunnen zelfs niet eens oordelen over onszelf, want ons diepste wezen is alleen door GOD gekend. Zing dus maar met Theresia van Avila: 'Nada te turbe!'